

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtaler om arbeidsstoler, arbeidsbord, trillebord og spesielle sittemøbler. Klager anførte at Hepros tilbud skulle vært avvist, samt at innklagede hadde brutt regelverket på en rekke punkter ved evalueringen av de innkomne tilbudene. Klagenemnda fant at innklagede hadde brutt loven § 5 ved å ikke etterprøve opplysningene om Hepros tilbudte stolars setehøyde på postene 1, 3 og 15, etter brev fra klager av 28. februar 2012. Klagers øvrige anførsler førte enten ikke frem, eller ble ikke behandlet.

Klagenemndas avgjørelse 24. mars 2014 sak 2012/62

Klager: Medema Norge AS

Innklaget: Arbeids- og velferdsdirektoratet, NAV økonomi

Klagenemndas medlemmer: Tone Kleven, Kai Krüger og Andreas Wahl

Saken gjelder: Avvisning av valgte leverandørs tilbud, tildelingsevalueringen

Bakgrunn:

- (1) Arbeids- og velferdsdirektoratet, NAV økonomi (heretter innklagede) kunngjorde 15. september 2011 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtaler for arbeidsstoler, arbeidsbord, trillebord og spesielle sittemøbler for brukere med nedsatt funksjonsevne både for voksne og barn. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen punkt II.2.1) estimert til 76,6 millioner kroner årlig, og over rammeavtalens periode på fire år til kroner 306,4 millioner. Tilbudsfrist var i konkurransegrunnlaget punkt 1.8 angitt til 1. november 2011.
- (2) Av konkurransegrunnlaget punkt 1.3 fremgikk at anskaffelsens formål blant annet var å etablere et sortiment bestående av arbeidsstoler, arbeidsbord, stoler og seter for barn med en sortimentsbredde som dekket majoriteten av behovene til de aktuelle brukerne. Det fremgikk videre mer konkret av konkurransegrunnlaget punkt 1.4 "*Anskaffelsens omfang*" at rammeavtalen ville omfatte kjøpe av arbeidsstoler, ståstoler, coxitstoler, spesielle sittemøbler, stoler og seter for barn, arbeidsbord, bord med lav høyde for barn og minipulter, samt trillebord, tilbehør og reservedeler.
- (3) I konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1 "*Postinndeling*" ble det opplyst at anskaffelsen omfattet 31 ulike produktposter. Det ble også opplyst om at hver post var en selvstendig konkurranse, og at det ville bli inngått rammeavtale med én eller flere leverandører i hver post. Denne saken gjelder de ti postene 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 15 og 16, og det hitsettes fra konkurransegrunnlagets tabell under punkt 1.4.1:

"Pos t nr	Beskrivelse	En vinner/ parallell rammeavtale
--------------	-------------	--

Postadresse
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Rådhusgaten 4
5014 Bergen

Tlf.: 55 59 75 00
Faks: 55 59 75 99

E-post:
postmottak@kofa.no
Nettside: www.kofa.no

1	Arbeidsstol med manuelt seteløft og vinkelregulering av sete – for voksne	Parallell rammeavtale
2	Arbeidsstol med manuelt seteløft og vinkelregulering av sete – for barn	Parallell rammeavtale
3	Arbeidsstol med manuelt seteløft, vinkelregulering av sete og seterotasjon – for voksne	Parallell rammeavtale, produktet rangert som nr. 1 er på bestillingsordningen
5	Arbeidsstol med manuelt seteløft, vinkelregulering av sete og seterotasjon – for barn	Parallell rammeavtale
6	Arbeidsstol med elektrisk seteløft og vinkelregulering av sete – for voksne	En vinner
7	Arbeidsstol med elektrisk seteløft og vinkelregulering av sete – for barn	Parallell rammeavtale
8	Arbeidsstol med elektrisk seteløft, vinkelregulering av sete og seterotasjon - for voksne	Parallell rammeavtale
10	Arbeidsstol med elektrisk seteløft, vinkelregulering av sete og seterotasjon – for barn	Parallell rammeavtale
15	Coxitstol med manuelt seteløft, vinkelregulering av sete og seterotasjon – for voksne	Parallell rammeavtale
16	Coxitstol med elektrisk seteløft og vinkelregulering av sete og seterotasjon – for voksne	Parallell rammeavtale

- (4) Av konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1 fremgikk videre følgende:

"Dersom det gis tilbud på flere hovedprodukter i samme produktpost, aksepteres det bare tilbud på produkt som har funksjonsmessige forskjeller utover det som endres ved hjelp av tilbehør. Det er således ikke anledning til å bygge om et hovedprodukt ved hjelp av tilbehør og tilby dette under et annet navn/artikkelnummer, som om det var et nytt hovedprodukt."

- (5) Krav til tilbudene fremgikk av konkurransegrunnlaget punkt 3, og i underpunkt 3.5 "Priser og produktopplysninger" var det angitt at: "Alle produktpriser og produktopplysninger skal fylles inn i rammeavtalen Bilag 2, Produkt- og prisskjema, og vedlegg 1 (leverandørens løsningsforslag)". Det hitsettes videre fra dette punkt:

"Når det gjelder Bilag 2, Produkt- og prisskjema er dette utarbeidet i Excel for å kunne behandle og overføre dataene elektronisk. Skjemaene er utformet for å dekke ulike

produktvarianter. Dersom tilbyder likevel har ytterligere opplysninger om produktet, skrives disse under "Vesentlige tilleggsopplysninger om produktet"

Alle skjemaer ligger i Bilag 2 Produkt- og prisskjema, egne skjemaer for hver hovedgruppe ligger under hvert sitt skilleark. Produktene tilhørende aktuelle kategorier legges inn fortløpende i Bilag 2 Produkt- og prisskjema, ett produkt per rad."

- (6) I konkurransegrunnlagets underpunkt 3.5.2 for "Utfylling av produkt og prisskjema" ble det opplyst at produkt- og prisskjema bestod av arkfanene a-p, og det fremgikk blant annet følgende:

"Bilag 2, Produkt- og prisskjema ark a) (gjelder ISO-kode 180903) Arbeidsstoler:

Beskrivelse:

- 1) Produkttype: Stol arbeid
- 2) Produktnavn:
- 3) Setebredde: sbxx
- 4) Setedybde: sdxx
- 5) Setehøyde: shxx-xx
- 6) Høyderegulering: man/el
- 7) Rygghøyde: rhxx
- 8) Vinkelregulerbart sete: sete vreg
- 9) Seterotasjon: seterot
- 10) Diverse tilleggsopplysninger dersom nødvendig:"

- (7) Konkurransesgrunnlaget punkt 4.3 opplyste nærmere om produktgjennomgangen, og det hitsettes:

"Tilbudte hovedprodukt som skal evalueres etter det økonomisk mest fordelaktige tilbudet må på anmodning kunne stilles vederlagsfritt til disposisjon for nærmere vurdering av oppdragsgiver. Dette vil foregå i Oslo.

Dersom oppdragsgiver finner det nødvendig og hensiktsmessig vil leverandøren bli invitert til en presentasjon av produktene.

Se punkt 1.8 for relevante tidspunkt for eventuell presentasjon.

Produktene skal leveres til produktgjennomgang som tilbuds."

- (8) I konkurransegrunnlaget punkt 5 ble det opplyst om konkurransens tildelingskriterier, og at det ville bli foretatt en selvstendig vurdering for hver produktpost, slik at en leverandør kunne tildeles kontrakt som omfattet én eller flere produktposter. For postene 1-10, samt 15 og 16 ville tildeling av kontrakt skje på grunnlag av hvilke tilbud som var de økonomisk mest fordelaktige, basert på tildelingskriteriene "Totalkostnad" vektet med 40 % og "Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov" med 60 %. Sistnevnte tildelingskriteriums underkriterier varierte mellom de ulike postene, og her gjengis en skjematisk oversikt fra konkurransegrunnlaget over disse:

Postene 1, 3 og 4:

Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov, herunder:

- Graden av utslag på reguleringene
- Reguleringsmuligheter
- Stolens servicevennlighet

Post 2 og 5:

Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov, herunder:

- Egnethet for barn

• Graden av utslag på reguleringene • Reguleringsmuligheter • Stolens servicevennlighet
Post 6, 8 og 9 Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov, herunder: • Reguleringsmuligheter • Graden av utslag på reguleringene • Stolens servicevennlighet • Muligheter for alternativ løsning for seteløftsbytere
Post 7 og 10: Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov, herunder: • Egnethet for barn • Reguleringsmuligheter • Graden av utslag på reguleringene • Stolens servicevennlighet • Muligheter for alternativ løsning for seteløftsbytere
Post 15: Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov, herunder: • Graden av utslag på reguleringene • Reguleringsmuligheter • Stolens servicevennlighet
Post 16: Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov, herunder: • Graden av utslag på reguleringene • Reguleringsmuligheter • Stolens servicevennlighet • Mulighet for alternativ løsning for seteløftsbytere

- (9) Om evalueringen heter det videre under konkurransegrunnlaget punkt 5.2:

"Evalueringen av produktene vil foregå på følgende måte: Det gis en karakter for hvert tildelingskriterium på en skala fra 0 til 5, der 5 er best. Hver karakter på de to tildelingskriteriene blir multiplisert med gjeldende vektning. Evalueringen skjer per post. Oppdragsgiver kan således inngå avtale med en leverandør for en eller flere poster.

Evaluering av tildelingskriteriet "totalkostnad"

Beste "totalkostnad" får 5 poeng.

Totalkostnad = produktpris

Evaluering av tildelingskriteriet "Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov"

Evalueringsteamet vurderer produktene på bakgrunn av opplysninger i leverandørens tilbud samt vurdering av produktene på produktgjennomgangen."

- (10) I konkurransegrunnlagets Bilag 1 var det inntatt en kravspesifikasjon, som blant annet inneholdt et krav om risikoanalyse av tilbudte produkter, jf. punkt 3.2:

"Bekreftelse for utført risikoanalyse på hvert enkelt hovedprodukt som det gis tilbud på i henhold til NS-EN ISO 14971: 2009, eller nyere, Medisinsk utstyr - Bruk av risikoanalyser for medisinsk utstyr: "Medical devices - Application of risk management to medical devices" eller tilsvarende skal vedlegges tilbudet."

- (11) I kravspesifikasjonen ble det videre angitt spesifikke krav til enkeltprodukter i punkt 3.4, og i underpunkt 3.4.5 *"Reguleringer av arbeidsstoler, ståstoler og coxistoler"* fremgikk det at:

"Følgende funksjoner skal kunne reguleres sittende i stolen:

- armlenehøyde*
- setevinkel*
- rotasjonslås, for de postene hvor vi etterspør seterotasjon*
- låsing av understell"*

- (12) I kravspesifikasjonen punkt 4.1 var tilbehør definert som: *"Del som endrer hovedproduktets funksjon. Tilbehøret kan monteres i tillegg til eller i stedet for del i grunnmodellen"*. Reservedeler var definert som: *"Del som ikke endrer hovedproduktets funksjon, men som erstatter en utslitt eller ødelagt del, det vil si alle delene hovedproduktet består av, jamfør spesifiseringen i punkt 4.4. De delene tilbehøret består av er også reservedeler"*.

- (13) Det ble i kravspesifikasjonen punkt 4.4 *"Tilbehør og reservedeler"* opplyst at:

"Tilbudet skal omfatte alt aktuelt tilbehør og alle reservedeler til de hovedproduktene det gis tilbud på.

For tilbehør og reservedeler skal det oppgis til hvilke(t) produkt/produkter tilbehør(et) /reservedelene kan benyttes.

Når samme tilbehør og reservedel kan benyttes til forskjellige hovedprodukter, skal det ha samme artikkelnummer og pris hos Leverandøren.

Priser på tilbehør skal oppgis stk, ikke i sett eller par.

Alle delene som et hovedprodukt består av skal tilbys som reservedeler.

Når tilbehøret består av en del, skal ikke samme del tilbys både som tilbehør og reservedel, kun som tilbehør. Hjelpemidler som består av en del skal ikke tilbys som både hovedprodukt og reservedel. Når tilbehøret består av flere enkeltdeler som kan byttes ut ved reparasjon skal disse tilbys som reservedeler.

Reservedeler skal tilbys på det nivået det er hensiktsmessige å skifte dem ut på.

Tilbud på tilbehør gis på Bilag 2, Produkt- og prisskjema skilleark l, m, n og o) Tilbehør. Tilbud på reservedeler gis på Bilag 2, Produkt- og prisskjema skilleark p) Reservedeler."

- (14) For hele konkurransen under ett mottok innklagede til sammen tilbud fra ti leverandører, heriblant fra Medema AS (heretter klager), og Hepro AS. Innklagede inngikk kontrakter med følgende leverandører i hele konkurransen: Bardum AS, Etac AS, Handicare AS, Hepro AS, Hjelpemiddelspecialisten AS, Krabat AS, Sunrise Medical AS, Topro AS, samt klager. Klager ble tildelt kontrakt i postene 1, 2, 3, 5, 7, 10, 16, 20 og 22.

- (15) Av Hepros tilbud fremgikk at selskapet tilbød stolene: Hepro G1 Standard, Hepro G1 Aktiv og Hepro G1 Synkron i konkurransens post 1. På post 3 tilbød selskapet Hepro G2 Standard, Hepro G2 Aktiv og Hepro G2 Synkron, og på post 15 tilbød selskapet Hepro G2 Coxit.
- (16) Vedlagt Hepros tilbud var det flere vedlegg, herunder utfylt Bilag 2 produkt- og prisskjema, og dette bestod igjen av flere vedlegg som arkfaner. Arkfanene utgjorde tabeller i excelark med en rekke kolonner med beskrivelser av de tilbudte arbeidsstoler med mer. Av arkfane a) fremgikk en rekke spesifikasjoner av stolene. Det ble her opplyst at Hepro G1 Aktiv på post 1 hadde setebredde 44 cm og setedybde 43 cm, mens Hepro G2 Aktiv på post 3 hadde setebredde 43 cm og setedybde 43 cm. Det fremgikk også at stolenes rygg hadde høyden 43 cm, mens ryggbredden var 37 cm.
- (17) Videre i kolonne med navn "*Beskrivelse*" fremgikk det følgende om stolen Hepro G1 Aktiv tilbudt på post 1 "*Stol arbeid Hepro G1 Aktiv sb44 sd43 sh43-70 hreg man rh43 sete vreg*".¹ Om stolen Hepro G 2 Aktiv tilbudt på post 3, fremgikk det under samme kolonne: "*Stol arbeid Hepro G2 Aktiv sb44 sd43 sh43-70 hreg man rh43 sete vreg seterot*".
- (18) Videre hadde Hepro under arkfane a) i kolonnen: "*Setehøyde min-maks u/bruk av verktøy cm*" fylt ut 43-70 cm for stolene Hepro G1 Aktiv og Hepro G2 Aktiv, og 42-68 cm for Hepro G2 Coxit. I kolonnen "*Løfteenhets heves cm m/bruk av verktøy*" hadde Hepro fylt ut 12 cm for forannevnte Aktivstoler, og 9 cm for Coxitstolen. I kolonnen "*Løfteenhets senkes cm m/bruk av verktøy*" var det opplyst 0 cm for disse tre stolene.
- (19) Videre under utfylt arkfane m) som gjaldt "*Tilbehør arbeidsstoler, ståstoler og coxitstoler*" fremgikk blant annet at Hepro tilbød følgende:
- "Sete arb stol Hepro G1 Aktiv/Hepro G2 Aktiv/Hepro E1 Aktiv/Hepro E2 Aktiv liten"* med artikkelnummer 31805 og pris (...), og "*Rygg arb stol Hepro G1 Aktiv/Hepro E1 Aktiv/Hepro E2 Aktiv liten*" med artikkelnummer 31806 og pris (...).
- (20) Det fremgikk ikke noe om reservedelene sete, rygg eller setekryss for postene 1 og 3 i Hepros tilbud under arkfane p) som gjaldt "*Reservedeler*". Av denne arkfanen ble det blant annet opplyst om følgende i henholdsvis linje 54 og 56:
- "Gjenbrukspakke 1 arb stol Hepro G1 Standard/Hepro G2 Standard/Hepro E1 Standard/Hepro E3 Standard m/seteforsenker setepute std ryggpute std"*
- Gjenbrukspakke 3 arb stol Hepro G1 Standard/Hepro G2 Standard/Hepro E1 Standard/Hepro E3 Standard setepute std ryggpute maxi"*
- (21) Klager innga tilbud på 12 av konkurransens poster den 31. oktober 2011. Av utfylt produkt- og prisskjema fremkom at klager tilbød følgende stoler; Post 1: Euroflex N1, Post 2: Euroflex ABC Sitrite, Post 3: Euroflex N1 R, Post 5: Euroflex ABC Sitrite R, Post

¹ Forkortelse står for følgende: Setemålene på stolen: sb44 er setebredde 44, sd43 er setedybde 43cm, og sh43-70 er setehøyde fra 43 cm til 70 cm. Rh betyr rygghøyde, og til slutt kommer opplysninger om reguleringer: hreg man betyr at stolen kan høydereguleres manuelt, sete vreg betyr at den har vinkelregulerbart sete og seterot betyr seterotasjon (at setet kan svinge).

6: Euroflex N2 EL, Post 7: Euroflex ABC Sitrite EL, Post 8: Euroflex N2 ELR, Post 10: Euroflex ABC Sitrite ELR, Post 15: Euroflex N1 Coxit R, og Post 16: Euroflex N2 Coxit ELR.

- (22) Klager hadde fylt ut produkt- og prisskjemaet i arkfane a), som bestod av et omfattende excelark, hvor det blant annet fremgikk om stolene hadde vinkelregulering forover og bakover, rotasjon, rotasjonslås, tilt, om fotbøylen og fotbrett var oppfellbart, om armlenene var høyde- og bredderegulerbar, og om ryggen var høyde- og vinkelregulerbar. I kolonnen *"Vesentlige tilleggsopplysninger om produktet"* fremgikk blant annet følgende for stolene på postene 2, 5, 7 og 10: *"valgfri man tilt eller man setevinkling ved at ryggen plasseres i to alternative fester"*. Det var videre angitt i samme skjema at for stolene i postene 6, 7, 8, 10 og 15 kunne seteløftsbryteren ha alternativ plassering.

- (23) Klager hadde videre fylt ut Bilag 2, Vedlegg 1, Leverandørens kravspesifikasjon, for postene 2, 5, 7, 10, 20, 21 og 22. Under beskrivelsen av postene 2 og 7 fremkom følgende som svar på innklagedes spørsmål; *"Hvilke reguleringsmuligheter har stolen?"*:

"ABC har i standardutgave mulighet for vinkling av sete for seg eller tilt, ved at ryggen kan plasseres i to ulike innfestninger, og betjenes enkelt ved hjelp av en sveiv, alt med el motor.

Setedybde reguleres enkelt ved hjelp av dybderegulering på ryggstolpen.

Ryggen kan videre vinkles og høydereguleres i c-skinne.

Armlen kan reguleres i høyde og bredde (nedfellbar som tilbehør)

Benstøtte vinkel, høyde og dybderegulerbar.

Stolen er høyderegulerbar med gassfjær, og utgangshøyden kan justeres ca 7cm.

Alternativ gassfjær for evt lavere setehøyde finnes som tilbehør."

- (24) Det samme fremkom for postene 5 og 10, med tillegget: *"Rotasjon med rotasjonslås."*
- (25) For postene 7 og 10 fremkom også følgende svar på innklagedes spørsmål om hvilke alternative løsninger som finnes for seteløftsbryteren:

"Håndpanel som kan tas opp i hånden og som kan settes i feste på hø eller ve armlen, Kan enkelt plasseres på andre steder etter ønske."

- (26) Vedlagt klagers tilbud var også bilder og brukerveiledninger til de tilbudte stolene. I brukerveiledningene var enkelte av stolenes reguleringsmuligheter beskrevet, eksempelvis var det for stolen Euroflex N2 EL på post 6 beskrevet følgende justeringsmuligheter: armlenehøyde, ryggstøttdybde, armlenebredde, sittehøyde, sittevinkel, ryggstøttehøyde og rotasjon. Fra brukerveiledningen hitsettes også:

"SITSHÖJD – elektrisk

Stolen är utrustad med elektrisk sitslyft används den medföljande knappsatsen (manöverdosan) för att justera sitthöjden. Tryck på knappen (1) för att öka sitthöjden. Tryck på knappen (2) för att minska sitthöjden. Sitshöjden går att justera med 8 cm. Släpp knappen när önskad sitthöjd erhållits. Manöverdosan kan placeras på höger eller vänster sida."

- (27) Det samme fremkom i brukerveiledningen for stolen Euroflex N2 ELR tilbudt på post 8.

- (28) Innklagede sendte 2. februar 2012 brev til klager om tildeling på postene 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 14, 15, 16, 20 og 22. Tildeling på anskaffelsens post 10 fremgikk først ved brev 7. februar 2012. Vedlagt tildelingsmeddelelsene var innklagedes evalueringsskjema, hvor det fremgikk at Hepro var rangert som nummer 2 på post 1 med stolen Hepro G1 Aktiv, som nummer 1 på post 3 med stolen Hepro G2 Aktiv, og som nummer 2 på post 15 med stolen Hepro G2 Coxit.
- (29) I tildelingsmeddelelsen vedlegg 1 *"Resultat av evalueringen"* var hver av stolene vurdert med kommentarer og poengsum i henhold til tildelingskriteriet *"Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov"*, med underkriterier som gjengitt i premiss (8) ovenfor. På post 1 var klagers stol Euroflex N1 rangert som nummer 1, og under *"Grad av utslag på reguleringene"* var følgende angitt:
- "Euroflex får beste score på grad av utslag på ryggghøyde, grad av utslag på armlenehøyde og grad av utslag på armlenebredde."*
- (30) Videre fremgikk under punktet *"Reguleringsmuligheter"*:
- "Produktet har middels score på reguleringsmuligheter, pga det har færre reguleringsmuligheter enn det beste produktet."*
- (31) På post 2 for stolen Euroflex ABC Sitrite, og på post 5 for stolen Euroflex ABC Sitrite R, var klager rangert som nummer 4, og under punktet *"Reguleringsmuligheter"* ble det opplyst følgende på begge poster:
- "Produktet får beste score på reguleringsmuligheter fordi det er blant de produktene som har flest reguleringsmuligheter."*
- (32) Klager var videre rangert som nummer 2 på post 3 med stolen Euroflex N1 R, og det fremgikk det samme under punktet *"Reguleringsmuligheter"* som på post 1. Under punktet *"Grad av utslag på reguleringene"* ble det opplyst følgende:
- "Euroflex N1 R får totalt sett middels score. [...] Middels score på grad av utslag på ryggghøyde, [...]"*
- (33) På post 6 var det kun Hepro som ble tildelt kontrakt og rangert. For vurderingen av klagers stol Euroflex N2 EL var punktet *"Reguleringsmuligheter"* kommentert med det samme som på post 1 og 3. Under punktet *"Grad av utslag på reguleringene"* fremkom det at stolen totalt sett fikk middels score, og at stolen fikk *"nest best score på grad av utslag på ryggghøyden"*. Under punktet *"Muligheter til alternativ løsning for seteløfts Bryter"* ble det opplyst følgende om klagers stol:
- "Produktet får dårlig score pga at det er vurdert som negativt med løst håndpanel fordi det lett kan falle ned og skades. Feste for håndkontroll skal festes med skruer og det kan festes flere steder på stolen der det finnes skruefeste."*
- (34) Av skjemaet for post 7 fremkom at klagers stol Euroflex ABC Sitrite EL ble rangert som nummer 4, og under punktet *"Reguleringsmuligheter"* fremgikk det samme som på post 2 og 5. Under punktet *"Muligheter til alternativ løsning for seteløfts bryter"* fremkom det samme som under post 6.

- (35) På post 8 ble ikke klagers stol Euroflex N2 ELR rangert. Det ble opplyst at der det ikke *"er angitt tall for rangering i parallell rammeavtale, vil ikke produktet få avtale."* Det var for øvrig vist til det samme under punktet *"Reguleringsmuligheter"* som på post 1, 3 og 6. På punktet *"Muligheter til alternativ løsning for seteløftsbryter"* fremgikk det samme som under post 6, og under punktet *"Grad av utslag på reguleringene"* ble det opplyst at stolen fikk totalt sett nest beste score, men at:

"Den får dårligst score på grad av utslag på ryggghøyden [...]"

- (36) Under post 10 ble klagers stol Euroflex ABC Sitrite ELR rangert som nummer 5, og under punktet *"Reguleringsmuligheter"* ble det vist til at:

"Produktet får middels score på hvor enkelte det er å skifte ryggpute og setepute pga ryggtrekk og setetrekk er stiftet fast. Den får beste score på rengjøring da stolen kan tørkes av med fuktig klut og understellet er lett å rengjøre." Under punktet mulighet for alternativ løsning for seteløftsbrytere fremgikk det samme som på post 7.

- (37) På post 15 ble klagers stol Euroflex N1 Coxit R ikke rangert. Under punktet *"Grad av utslag på reguleringene"* fremgikk at stolen fikk totalt sett middels score, og det ble blant annet vist til at: *"Den får dårlig score på grad av utslag på ryggghøyden"*. Under punktet *"Reguleringsmuligheter"* fremkom følgende:

"Produktet får nest beste score fordi to produkter har flere reguleringsmuligheter."

- (38) På post 16 ble klagers stol Euroflex N2 Coxit ELR rangert som nummer 3. Under punktet *"Grad av utslag på reguleringene"* fremgikk det samme som vist til under post 15 over, og på punktet *"Muligheter til alternativ løsning for seteløftsbryter"* ble opplyst det samme som for post 6. Under punktet *"Reguleringsmuligheter"* var følgende angitt:

"Produktet får beste score fordi det er blant de to produktene som har flere reguleringsmuligheter."

- (39) Evalueringsmatrisen, med en rekke kolonner stilt opp i excelark, viste at innklagede for post 1, samt for postene 3, 6, 8, 15 og 16 vurderte *"Grad av utslag på; Ryggghøyden"*. Klagers stoler var under denne kolonnen målt til 21 cm på post 1 med uttelling på 5 poeng, 12 cm på post 3 med 2 poeng, 13 cm på post 6 med 4 poeng, 10 cm på post 8 med 0 poeng, 9 cm på post 15 med 1 poeng, og 8 cm på post 16 med 0 poeng.

- (40) Videre fremgikk av samme matrise en kolonne for: *"Hva kan reguleres? Dvs. hvor mange reguleringer har arbeidsstolen utover de reguleringene som er satt som krav i punkt 3.4.5."* For klager var det talt opp 7 reguleringer på post 1 og 3, og følgende ble nevnt i kolonnen: *"sete vreg forover, fotbøyle oppfell, rygg hvreg, armlene bhreg vinkelregulerbar ryggpute"*.² For Hepros stol Hepro G2 Aktiv fremgikk blant annet følgende på post 3: *"trinnløs regulering for å låse rygg og sete i bestemt sittestilling"*. På postene 6 og 8 fremgikk det følgende 6 reguleringer på dette punkt: *"sete vreg forover, fotbrett oppfell, rygg hvreg, armlene bhvreg"*. På post 16 ble det angitt 6 reguleringer: *"sete vreg forover, rygg hvreg, armlene bredde, lengde og hvreg"*. På post 15 var det angitt 5 reguleringer: *"sete vreg forover, rygg hvreg, armlene bhvreg"*.

² Se fotnote 1 for forklaringer, rygg hvreg betyr at ryggen er høyde- og vinkelregulerbar.

- (41) Hva gjaldt postene 2, 5, 7 og 10 (stoler for barn) i matrisen fremgikk følgende under reguleringsmuligheter: *"sete vreg forover og bakover, fotbrett oppfell, høyderegulerbart fotbrett, rygg hvreg, armlene bhreg, setehøyde"*. Innklagede hadde for disse poster talt opp 9 reguleringsmuligheter.
- (42) Klager påklaget en rekke feil ved evalueringen i brev til innklagede av 13. februar 2012. Innklagede besvarte klagen i brev datert 22. februar 2012 og avviste alle klagepunkter. Klager påklaget ytterligere punkter ved anskaffelsen ved brev av 28. februar 2012, herunder forhold ved Hepros tilbud.
- (43) Klager brakte saken inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser (heretter klagenemnda) 1. mars 2012.
- (44) Innklagede signerte kontrakt med Hepro AS 12. mars 2012.
- (45) Klager har for klagenemnda dokumentert en rekke av sine påstander med bildematerialer. Av dokumentet *"Dokumentasjon på utslag av rygg høyderegulering for Euroflex N1 og N2 i post 1, 3, 6, 8, 15 og 16"* inngår bilder for å underbygge at stolen kan reguleres både med kun ryggstolpe, da til 21 cm, og til høyeste posisjon med regulering på ryggbeslag til 27 cm.
- (46) Bildene i dokumentet *"Dokumentasjon på antall reguleringer utover angitt i tildeling for Euroflex N1 og N2 i post 1, 3, 6, 8, 15 og 16"* skal vise av vinkelregulering av ryggstolpe og vinkelregulering av ryggplate.
- (47) Klager har også vedlagt dokumentet *"Forklarende skisse til påklaget punkt på høyderegulering av Hepro's arbeidsstoler i post 1, 3 og 15: Hepro G1 Aktiv, G2 Aktiv og G2 Coxit."* Her fremgår det følgende:
- "Totalt utslag på seteløft er 27 cm med 150 mm gassfjær. Høyderegulering i gassfjær, 15 cm. Høyderegulering ved å flytte gassfjær, 12 cm."*
- (48) Klager har som svar på spørsmål fra klagenemndas sekretariat knyttet til sakens faktiske sider, i e-post 10. mars 2014 vedlagt en brosjyre over Hepros arbeidsstoler. Denne var ikke en del av det opprinnelige tilbudet. Av denne fremgår det at Hepros Produkt *"Rygg Aktiv Liten"* med artikkelnummer 31806 har størrelse B37xH29, og at stolene Hepro G2 Aktiv og Hepro G1 Aktiv har ryggmålene B37xH43.
- (49) Nemndsmøte i saken ble avholdt 17. mars 2014.

Anførsler:

Klagers anførsler:

Avvisning av Hepros tilbud

- (50) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved ikke å avvise Hepros tilbud på stolene Hepro G1 Aktiv (post 1) og Hepro G2 Aktiv (post 3) som følge av vesentlige avvik mot kravspesifikasjonen, da selskapet ikke har tilbudt reservedeler for alle de hovedkomponenter stolene består av, jf. forskriften § 20-13 (1) bokstav d.
- (51) For det første vises det til at Hepro ikke har oppgitt sete og rygg som reservedeler, og at dette er i strid med minstekravene i kravspesifikasjonen punkt 4.4. Innklagede har ikke

anledning til å anse reservedeler på produktet som innkalkulert i kontraktssummen, eller som del av tilbudet på annen måte, jf. konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1.

- (52) Innklagede hadde heller ikke anledning til å rette Hepros tilbud, da det ikke er gjort noen åpenbare feil i tilbudet, og det kan ikke være klart hva tilbudet skal rettes til. I Hepros tilbud, bilag 2 skilleark p), er det ikke oppgitt reservedeler for rygg og sete for stolene Hepro G1 Aktiv og G2 Aktiv. I arkfane m), hvor alt tilbehør er oppgitt, mener innklagede at Hepro ved en feil har lagt inn reservedelene for rygg og sete for Hepro G1 Aktiv og G2 Aktiv. Dette er imidlertid en misforståelse av tilbudet. Det vises til at i Hepros tilbud arkfane m) er det tilbehøret "*sete liten*" og "*rygg liten*" som er oppgitt som ekstrautstyr, det vil si en mindre utgave av sete og rygg til de tilbudte modeller. Ordet "*liten*" speiler tilbake på samtlige modeller, og følgelig tilbys et mindre sete enn standardstørrelsene til alle angjeldende stoler. Dette fremgår også av Hepros servicemanualer på nett, og i en brosjyre over Hepros stoler. Konkret er det angitt i brosjyren at produktet "*Rygg Aktiv Liten*" med artikkelnummer 31806 har størrelse B37xH29, dette i motsetning til Hepros tilbudte rygg under arkfane a) i tilbudet med målene B37 og H43. For alle tilfeller kunne ikke sete og rygg tilbys gjennom "gjenbrukspakker", da priser på tilbehør og reservedeler skulle oppgis i stykk, ikke i sett eller par, og alle delene som et hovedprodukt består av skulle videre tilbys som reservedeler, jf. kravspesifikasjonen punkt 4.4.
- (53) For det andre skulle Hepros tilbud på post 1 og 3 vært avvist som følge av at det ikke var tilbudt reservedeler for alle setekomponenter, herunder eksempelvis setekryss. Setekomponenter er av de mest etterspurte reservedelene til slike stoler.
- (54) For det tredje skulle Hepros tilbud vært avvist som følge av vesentlig forbehold mot konkurransegrunnlaget på dette punkt, da stolene Hepro G1 Aktiv/Hepro G2 Aktiv og stolen Hepro G1 Standard ved hjelp av tilbehør kunne bygges om til å bli identiske, i strid med kravet om funksjonmessige forskjeller mellom stolene utover det som kunne endres ved hjelp av tilbehør, jf. konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1 Det strider også mot likebehandlingsprinsippet i loven § 5 å akseptere et slikt tilbud.

Subsidiært anføres feil i tilbudsevalueringen av Hepros stoler på postene 1, 3 og 15

- (55) Innklagede har brutt lovens § 5 ved å legge feil faktum til grunn ved vurderingen av setehøyden til stolene Hepro G1 Aktiv, Hepro G2 Aktiv og Hepro G2 Coxit.
- (56) Høydereguleringen på Hepros stoler skjer ved at brukeren selv, ved hjelp av en gassfjær, kan heve setet 15 cm. Etter klagers målinger kan utgangshøyden reguleres ytterligere 12 cm ved å flytte gassfjæren på stolene på post 1 og 3, og 9 cm på stolen tilbudt i post 15. Dette gir et totalt utslag på seteløft på henholdsvis 27 cm og 24 cm. Klagers tolking, med en liten feilmargin, bekreftes av Hepros servicemanualer,³ hvor det fremgår at stolene Hepro G1 Aktiv, Hepro G2 Aktiv og Hepro G2 Coxit alle har et utslag på rygghøyde på 26 cm (14 cm + 12 cm).
- (57) Feilen i evalueringen har oppstått fordi innklagedes tilbudsskjema først etterspør seteregulering i kolonnen "*setehøyde min-maks u/bruk av verktøy cm*". Fordi Hepros seteregulering ikke krever verktøy, har Hepro her korrekt oppgitt sin samlede justeringsmulighet på setehøyde som 27 cm på post 1 og 3, og 24 cm på post 15. I samme

³ www.hepro.no

skjema, er det imidlertid også bedt om at det oppgis "løfteenhets heves cm /m bruk av verktøy". Ingen del av Hepros setehøyde regulering krever verktøy, men Hepro har likevel oppgitt 12 cm på post 1 og 3, og 9 cm på post 15, som er den "ekstra" høyde som oppnås når gassfjæren flyttes. Feilen i evaluering består av at innklagede har lagt Hepros oppgitte mål på de aktuelle postene sammen, og dermed beregnet de samme 12/9 cm to ganger. Dette har gitt en feilaktig reguleringshøyde på 39 cm på postene 1 og 3, og 35 cm på post 15.

- (58) For det tilfelle at klagenemnda kommer til at forståelsen av tilbudet fra Hepro er uklart, anføres at tilbudet skulle vært avvist i medhold av forskriften 20-13 (1) bokstav f.

Tildelingsevalueringen – klagers stoler på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16

- (59) Innklagede har brutt loven § 5, ved at evalueringen av underkriteiret "Grad av utslag på reguleringene" på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16 er vilkårlig og basert på uriktig faktum, idet innklagedes måling av rygg høyden på klagers tilbudte stoler avviker inntil 13 cm fra realiteten. Dette representerer også en usaklig forskjellsbehandling av leverandørene. Innklagedes målemetoder for rygg høyde var heller ikke forutberegnelig, og er ikke etterprøvbare, og dermed i strid med loven § 5. Innklagede må foreta en ny evaluering, da feilmålingen har vært direkte utslagsgivende for evalueringen.
- (60) Høyde regulering av rygg er et enkelt, objektivt etterprøvbart forhold, og alle klagers stoler har samme form på stolryggen. Klager har videre levert identiske ryggstolper med samme utslag og lengde på postene 1 og 6. Stolpen har på disse stolene et samlet utslag på 27 cm, og kan reguleres i to trinn, 21 cm (ryggstolpe) + 6 cm (ekstra heving av ryggplate). Innklagede har derimot målt de identiske ryggstolpene til å ha et utslag på 21 cm på post 1, og 13 cm på post 6. Dette utgjør et avvik mellom postene på 8 cm, og henholdsvis 6 cm og 14 cm forskjell fra reelt utslag. Klager leverte også identiske ryggstolper med samme utslag og lengde på postene 3, 8, 15 og 16. Riktig utslag er her 13 cm + 6 cm, totalt 19 cm. Innklagede har imidlertid målt disse til henholdsvis 12, 10, 9 og 8 cm, med et avvik på opp til 4 cm mellom postene, og 11 cm i forhold til reelt utslag.

Tildelingsevalueringen – vilkårlig uttelling for reguleringsmuligheter hva gjaldt stoler for voksne

- (61) Innklagede har brutt kravene om likebehandling og forsvarlig saksbehandling i loven § 5, ved at klager ikke er gitt uttelling for alle reguleringsmuligheter de tilbudte stolene har på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16. Angjeldende stoler har identiske reguleringsmuligheter, og feilen må rettes på alle poster. Innklagede har videre vurdert kvaliteten av reguleringsmulighetene, mens det i konkurransegrunnlaget bare var angitt at det var antall reguleringer som skulle evalueres.
- (62) Innklagede har konkludert med at klagers stoler har syv reguleringsmuligheter, herunder sete vreg forover, fotbøyle oppfell, rygg hvreg, armlene bhreg og vinkelregulerbar rygg. Innklagede har imidlertid uteglemt to reguleringsmuligheter for klagers stoler, og dette gjelder en ytterligere regulering av ryggen, og trinnløs låsing av sittestilling.⁴ Sistnevnte reguleringsmulighet har Hepro fått uttelling for. Klager har imidlertid ikke fått uttelling

⁴ Posisjonen på rygg og sete kan settes fast uten at de må festes fast i ulike trinn som på en skala.

for denne, idet innklagede feilaktig hevder at reguleringen ikke kan gjøres av bruker mens vedkommende sitter i stolen. Klagers stoler er i tillegg bare premiert for en ryggregulering, mens stolene i realiteten har to; en regulering av ryggstolpen og en vinkelregulering av ryggplaten.

Tildelingsevalueringen – vilkårlig uttelling for reguleringsmuligheter hva gjaldt stoler for barn

- (63) Innklagede har brutt loven § 5 ved å bygge på feil faktiske opplysninger, idet klagers tilbudte stoler på postene 2, 5, 7 og 10 ikke har fått uttelling for alle sine 12 reguleringsmuligheter. Klager har bare fått poeng for ni reguleringsmuligheter, og innklagede har uteglemt følgende: Tilt, dybderegulering av fotplate, samt vinkelregulering av fotplate. Når det fremkommer at antall reguleringsmåter skal være avgjørende, uten at det skal gjøres noen kvalitativ vurdering av disse, må innklagede telle med alle reguleringsmåter. Hva gjelder tilt er partene uenige om dette utgjør en reguleringsmåte, og klager ser at dette vanskelig kan overprøves av klagenemnda. Hva gjelder de to øvrige reguleringsmåtene har imidlertid innklagede bekreftet at disse foreligger, men ikke villet telle disse med i evalueringen. Det bemerkes at det ikke kan ha noen betydning hvorvidt fotplaten kalles benstøtte eller fotplate.
- (64) Hertil kommer at det ikke er riktig når innklagede sier at dybderegulering og vinkelregulering av fotplate i praksis er samme funksjon. Begge disse må medregnes, da dybderegulering endrer fotplatens plassering i horisontalplanet, mens vinkelregulering endrer fotplatens vinkel i relasjon til vertikalplanet.

Tildelingsevalueringen – plassering av seteløftsbryter

- (65) Endelig anføres at innklagede har brutt loven § 5, ved at det er foretatt en vilkårlig og usaklig skjønnsutøvelse ved poengsettingen for plassering av seteløftsbrytere, da klager bare har fått ett av fem mulige poeng. Det vises til at klager, i motsetning til konkurrentenes stoler med fast plassert seteløfts-brytere, har en fleksibel løsning, idet seteløfts-bryter ved hjelp av magneter kan plasseres på ulike punkter både på høyre og venstre side. Selv om innklagede skulle anse den økte fleksibiliteten å være negativ, kan det under ingen omstendighet betinge kun ett poeng, da seteløfts-bryteren har den samme "minimumsfunksjonalitet" som øvrige tilbyderes stoler. Hertil kommer at innklagede i brev til en øvrig tilbyder, Handicare, har vurdert det som positivt at tilbyderen tilbyr seteløfts-bryter som kan benyttes på begge sider.
- (66) Innklagede har videre lagt feil faktiske forutsetninger til grunn ved denne vurderingen, da bryteren er forbundet med stolen i en spiralkabel som brukeren lett kan trekke til seg. Skulle videre bryteren mot formodning nå bakken, er bryteren konstruert på en måte som hindrer skader på bryteren, da den fortsatt vil være forbundet med kabelen. Skulle for øvrig en fiksert seteløfts-bryter være påkrevet i unntakstilfeller, kan klagers bryter enkelt fikseres med en strips, noe som ikke krever innsats fra teknisk personell i motsetning til endring av plassering på øvrige leverandørers stoler.

Innklagedes anførsler:

- (67) Det bestrides at anskaffelsesregelverket er brutt, da evalueringen er gjennomført på en god og forsvarlig måte innenfor oppdragsgivers innkjøpsfaglige skjønn. Det påpekes at nærværende sak ikke egner seg for behandling i klagenemnda, da den i all hovedsak omhandler evalueringen og tekniske spesifikasjoner på et meget høyt detaljnivå. For sistnevnte vises til at evalueringen ble foretatt av referansegruppe, som bestod av to

ansvarlige innkjøpere i Arbeids- og velferdsdirektoratet, og fem representanter fra ulike NAV Hjelpemiddelsentraler.

Avvisning av Hepros tilbud

- (68) Hepros stoler Hepro G1 Aktiv (post 1), og Hepro G2 Aktiv (post 3) oppfyller kravene i kravspesifikasjonen punkt 4.4 om reservedeler til hovedprodukt, og skulle således ikke vært avvist fra konkurransen. Hepro har tilbudt sete og rygg enkeltvis i tillegg til hovedproduktene, herunder oppgitt pris i stykk for delene, slik at disse kan kjøpes separat ved behov for utskifting. Sete og rygg er oppført i tilbudet til Hepro i arkfane m) 180991 "*Tilbehør*" på linjene 54 og 55 med artikkelnummer 31805 for setet og 31806 for rygg.
- (69) Det var etter innklagedes syn en åpenbar feil at Hepro tilbød nevnte reservedeler under arkfane m) i stedet for under produkt- og prisskjemaets skilleark p), og dette ble rettet i henhold til forskriften § 21-1 (3). Det var utvilsomt hvordan feilen skulle rettes, da definisjonen i kravspesifikasjonen punkt 4.1 er klar på at separat sete og rygg som tilbys skal være reservedeler og ikke tilbehør. Klagers påstand om at reservedelene er mindre utgaver av de tilbudte stolens sete og rygg er ikke korrekt. Hepro operer med tre størrelser: mini, liten og maxi. Størrelsen "*liten*" i arkfane m) er den størrelsen som brukes i arbeidsstolene slik disse leveres som standard, og må derfor regnes som reservedeler til de angitte stolene. Endelig kommer at ettersom Hepro har oppgitt prisene for sete og rygg i stykk, foreligger det ikke behov for å vurdere hvorvidt prisene for reservedelene er innkalkulert i kontraktssummen.
- (70) For det tilfelle at innklagede ikke kunne rette Hepros tilbud, skulle dette uansett ikke avvises, da reservedelene rygg og sete var tilbudt i valgte leverandørs tilbud i arkfane p) linje 54-65 under produktet "gjenbrukspakker". Å tilby sete og rygg i "gjenbrukspakker" med de mest brukte reservedelene var tilfredsstillende ut fra kravene i kravspesifikasjonen punkt 4.4. Kravspesifikasjonen legger ikke opp til en rigid forståelse av hvordan reservedeler skal tilbys, men at de skal tilbys på det nivået det er hensiktsmessig å skifte dem ut på.
- (71) Innklagede bestrider videre at Hepros tilbud skal avvises, fordi selskapet ikke har tilbudt andre setekomponenter som for eksempel setekryss. Som nevnt skal reservedelene tilbys på det nivået det er hensiktsmessig å skifte dem ut på. Det er ikke stilt krav om at hver enkelt setekomponent skal være tilbudt som en separat reservedel. Formålet med kravet til reservedeler er at innklagede skal kunne kjøpe deler slik at arbeidsstolene skal kunne repareres. Spesielt for setekryss fremheves det at dette uansett inngår i reservedelen "*løfteenhet Aktiv150 komplett*", og innklagede har en nåværende avtale med Hepro der denne reservedelen inngår. Dette er en akseptert måte å tilby reservedeler på.
- (72) Til slutt fremholdes at stolene oppfyller kravet i konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1, da stolene har funksjonsmessige forskjeller utover det som kan endres ved hjelp av tilbehør. Uansett er ikke stolene Hepro G2 Aktiv og Hepro G1 Standard tilbudt i samme post. I post 1 er det Hepro G1 Aktiv og Hepro G1 Standard som er tilbudt, og i post 3 er det stolene Hepro G2 aktiv og Hepro G2 Standard som er tilbudt. Modellene Standard og Aktiv er forskjellige modeller, ved at de har understell med forskjellige setekryss og ulike seter og rygger. I tillegg har Aktiv-modellen et annet setekryss, et sete som er dybderegulerbart, og en annen type rygg enn Standard. Disse tre funksjonsmessige forskjellene kan ikke oppnås ved hjelp av tilbehør, men ved å bygge separate modeller opp fra ulike setekryss med ulike seter og rygg.

Tilbudsevalueringen – Hepros stoler på postene 1, 3 og 15

- (73) Det bestrides at det foreligger feil ved evalueringen av underkriteriet "*Graden av utslag på reguleringene*" for Hepros stoler i postene 1, 3 og 15, da evalueringen utelukkende baserer seg på opplysningene i leverandørens tilbud i Bilag 2, produkt- og prisskjema. Her fremkom at stolene kunne heves 12 cm for Hepro G1 Aktiv og Hepro G2 Aktiv, og 9 cm for Hepro G2 Coxit med bruk av verktøy. Etter fast klagenemndspraksis har innklagede i utgangspunktet rett til å legge til grunn tilbudets opplysninger under evalueringen, og det var i denne saken ingen indikasjoner på at Hepros opplysninger ikke var korrekte.
- (74) Alle tilbud er videre evaluert på samme følgende måte for punktet tilbudte setehøyder, og det foreligger ingen usaklig forskjellsbehandling:

"Målene som er oppgitt i Bilag 2, produkt- og prisskjema i kolonnen "Setehøyde min-max uten bruk av verktøy" (differanse mellom høyest og lavest)

+ det som er oppgitt i kolonnen "løftehøyden heves cm ved bruk av verktøy"(antall cm)
+det som er oppgitt i kolonnen "løftehøyden senkes cm m/bruk av verktøy"(antall cm)
= grad av utslag på seteløftet.

Følgende er NAVs utregning av utslag på seteløft ut fra opplysningene gitt i Hepros tilbud:

Hepro G1 Aktiv har et utslag på 39 cm (43-70 cm + 12 cm + 0 cm)

Hepro G2 Aktiv har et utslag på 39 cm (43-70 cm + 12 cm + 0 cm)

Hepro G2 Coxit har et utslag på 35 cm (42-68 cm) + 9 cm + 0 cm)"

- (75) Innklagede fant det hensiktsmessig å evaluere kriteriet på denne måten for seteløft, fordi det ville vært tidkrevende å utføre heving og senkning til alternativ løftehøyde for alle produkter. For det tilfelle at Hepros produkter ikke behøver verktøy for å reguleres har selskapet gitt feilaktige opplysninger. Dette må imidlertid tas i ettertid i kontraktsfasen, og innklagede vil for dette være beskyttet av kontraktsbruddsreglene.
- (76) For klagers anførsel om at tilbudet fra Hepro skulle vært avvist etter forskriften § 20-13 (1) bokstav f) tilbakevises dette, da tilbudet fra Hepro ikke var uklart og klager har selv vist til dette med formuleringen i klagen: "*i denne saken er det imidlertid ikke tilbudet som feil, men NAV som har tolket dette galt.*"
- (77) Hva gjelder klagers påstand om at Hepro ikke har utført risikoanalyse for stolene med dette seteløftet, har innklagede ingen grunn til å tro at risikoanalyse ikke gjelder for produktene med de målene som er oppført i Bilag 2, produkt- og prisskjema, når produktene er spesifisert med samme produktnavn, og leverandørens artikkelnummer.

Tildelingsevalueringen – klagers stoler i postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16

- (78) Det bestrides at evalueringen av underkriteriet "*Grad av utslag på reguleringene*" for rygg høyde var i strid med loven § 5. I konkurransegrunnlaget er det ikke etterspurt opplysninger om grad av utslag på rygg høyden, men innklagede gjennomførte fysiske målinger av stolene under evalueringen. Etterprøvbareheten av målemetodene er sikret gjennom innklagedes beskrivelse av disse i evalueringsskjemaene.

- (79) For det første har det blitt registrert sprikende mål for de ulike postene grunnet at hver post er en selvstendig konkurranse, og derfor gjennomført separat. Etter at innklagede hadde evaluert ferdig post 1, valgte referansegruppen å gå over til en annen målemetode for å evaluere utslag på ryggghøyde. I post 1 ble det målt ryggghøyde ved å heve ryggstolpen så langt som mulig, og i tillegg ble det målt hvor mye ryggplaten kunne flyttes. Ved evalueringen av de andre postene ble det vurdert som mer korrekt kun å måle høydereguleringen som gjøres av hele ryggen ved å høyderegulere ryggstolpen. Innklagede har et betydelig skjønn i forhold til valg av utprøvningsmetode jf. blant annet klagenemndas sak 2011/276.
- (80) For det annet har klagers tilbudte produkter i angjeldende poster ulike rygger. Stolene i postene 1, 3 og 15 har lik rygg, mens stolene under postene 6, 8 og 16 har en annen rygg med en annen form, som gjør at ryggghøyden ned til laveste punkt på ryggen blir mindre.

Tildelingsevalueringen – vilkårlig uttelling for reguleringsmuligheter hva gjaldt stoler for voksne

- (81) Det bestrides at innklagede har brutt loven § 5 ved feilaktig å ha uteglemt to reguleringsmuligheter på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16. Klagers stol har to ryggreguleringer og det fremkommer av evalueringsmatrisen i post 1 at klagers stoler fått uttelling for "*sete vreg forover, fotbøyle oppfell, rygg hvreg, armlene bhreg, vinkelregulerbar ryggpute*". "*Rygg hvreg*" betyr at ryggen er høyde- og vinkelregulerbar. Vinkelregulering av ryggplate, som benevnes som vinkelregulering av ryggpute i matrisen, har gitt uttelling som en separat regulering. Ryggputen sitter fast på ryggplaten, og kan derfor bare vinkelreguleres under ett.
- (82) Hva gjelder uttelling for reguleringen "*trinnløs låsing av sittestilling*", har ikke klager fått uttelling for denne reguleringen, da innklagede ikke kan se at dette i realiteten er tilbudt av klager. Klager har under klagebehandlingen kommet med helt nye opplysninger om deres tilbudte produkter og deres egenskaper, og dette kan ikke tillegges betydning. Klager har under klagebehandlingen hevdet at selskapets stoler har et hjul under setet, som gir en trinnløs låsing av sittestillingen. Innklagede har imidlertid under evalueringen forholdt seg til at det ikke eksisterte et slikt hjul, dette som følge av den visuelle produktgjennomgangen. Trinnløs låsing av sittestilling er verken anmerket med tall, eller beskrevet i bruksanvisningen til klagers stoler. I motsetningen til klager tilbød Hepro stoler med sete som kan vinkles forover og bakover, der ryggvinkelen kan reguleres, og der den som sitter i stolen manuelt kan låse sete- og ryggvinkel. Dette er det gitt uttelling for under trinnløs låsing av sittestillingen, og etter innklagedes oppfatning representerer dette en innovativ funksjon.

Tildelingsevalueringen – vilkårlig uttelling for reguleringsmuligheter hva gjaldt stoler for barn

- (83) Det bestrides at innklagede har evaluert underkriteriet "*Reguleringsmuligheter*" vilkårlig, da dette er utført forsvarlig etter innklagedes innkjøpsfaglige skjønn. Det fremgikk ikke av konkurransegrunnlaget hvordan dette kriteriet skulle evalueres, og innklagede valgte under evalueringen å la det totale antall reguleringsmuligheter avgjøre poenguttellingen. Innklagede låste seg likevel ikke ved dette til å ta absolutt alle tenkelige reguleringsmuligheter i betraktning, uten å hensynta om de hadde en verdi for innklagede. Hva gjelder klagers påstand om at selskapet ikke har fått uttelling for reguleringen "*tilt*" medfører dette ikke riktighet. Stolen Euroflex ABC Sitrite tilbys med enten setevinkling eller tilt, jf. klagers tilbud under "*vesentlige tilleggsopplysninger*" i produkt og prisskjema

for de aktuelle poster, og kan således ikke ha setevinkling og tilt samtidig. Innklagede gav derfor uttelling for én regulering, setevinkling, da det var denne reguleringen stolen ble levert med til produktgjennomgang.

- (84) Ingen av tilbyderne har fått uttelling for dybde- og vinkelregulering av fotplate. I bransjen opereres det normalt ikke med dybderegulering av fotplaten som en egen funksjon på arbeidsstoler. Det klager har tilbudt er uansett i praksis det samme som vinkelregulering av fotplaten, da det er bare tale om en endring av vinkel og ikke om to separate reguleringer. Innklagede har ikke vektlagt vinkelregulering av fotplaten, ettersom reguleringen av praktiske og sikkerhetsmessige grunner ikke kan brukes på arbeidsstoler.

Tildelingsevalueringen – plassering av seteløfts Bryter

- (85) Det bestrides at evalueringen av klagers Euroflexstol under tildelingskriteriet "*Muligheter til alternativ plassering for seteløfts bryter*" på postene 6, 7, 8 og 10, var usaklig, sterkt urimelig, vilkårlig, eller ikke gjenspeilte de relevante forskjellene mellom tilbudene.
- (86) Klagers løsning med seteløfts bryter har flere svært alvorlige svakheter, og innklagede har derfor poengsatt dette med ett poeng av fem mulige. Klagers seteløfts bryter kan plasseres på alle stolens metalloverflater med magneter. På de øvrige konkurrerende produkter kan bryteren plasseres på alle stolens overflater som har skruefeste, men har i utgangspunktet en standard plassering. Innklagede har vurdert sistnevnte som den beste løsning, fordi seteløfts bryter som er festet med magnet lettere faller ned eller kommer ut av posisjon. Kommer bryteren ut av rekkevidde for brukeren, er brukeren prisgitt manuell bistand fra en annen person for å regulere stolen på nytt. Hertil kommer at dersom magnetfeste slipper taket fører dette til at seteløfts bryteren faller ned og lett blir utsatt for skade. Det vanlige er for øvrig at seteløfts bryteren plasseres på ett konkret sted for hver individuelle bruker. Det er sjeldent at brukeren har behov for å skifte plasseringen ofte, og det er således gitt uttelling for at bryteren fritt kan plasseres, men ikke for at plasseringen enkelt kan endres.

Klagenemndas vurdering:

- (87) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder inngåelse av rammeavtaler om arbeidsstoler, arbeidsbord, trillebord og spesielle sittemøbler som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen punkt II.1.4 estimert til totalt kroner 306 400 000. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og III, jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.

Avvisning av Hepros tilbud som følge av manglende oppfyllelse av kravet om tilbud på reservedelene sete og rygg

- (88) Klager har anført at Hepros tilbud på stolene "*Hepro G1 Aktiv*", post 1, og "*Hepro G2 Aktiv*", post 3, skulle ha vært avvist på tre grunnlag. Innledningsvis bemerkes at klagenemnda ikke finner at klager har "*saklig interesse*" i å få vurdert sine anførsler som går på avvisning av Hepros tilbud på stolen "*Hepro G1 Aktiv*" under post 1, ettersom klager ble rangert som nummer 1 på post 1, jf. klagenemndforskriften § 6 (2).
- (89) Det tas således for det første stilling til om Hepros tilbud på stolen "*Hepro G2 Aktiv*" skulle vært avvist, som følge av manglende oppfyllelse av kravet om reservedeler til alle

hovedproduktets komponenter, idet Hepro ikke har tilbudt sete og rygg som reservedeler. Det følger av forskriften § 20-13 (1) bokstav e at tilbudet skal avvises når *"det inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene"*.

- (90) Av kravspesifikasjonen punkt 4.4 fremgikk at tilbudet skulle omfatte *"alle reservedeler til de hovedproduktene det gis tilbud på"*, og at dette skulle gis i *"Bilag 2, Produkt- og prisskjema skilleark p) Reservedeler"*. Av samme punkt fremgikk det at tilbehør til hovedproduktene skulle gis i *"Bilag 2, Produkt- og prisskjema skilleark m) Tilbehør."* Forskjellen mellom tilbehør og reservedeler fremgikk av kravspesifikasjonen punkt 4.1, hvor det ble opplyst at tilbehør var *"del som endrer hovedproduktets funksjon"*, mens reservedel, var del som *"ikke endrer hovedproduktets funksjon, men som erstatter en utslitt eller ødelagt del"*.
- (91) Det er på det rene at Hepro ikke tilbød reservedelene rygg og sete under skilleark p) Reservedeler. Hepro tilbød imidlertid følgende under skilleark m) Tilbehør: *"Sete arb stol Hepro G1 Aktiv/Hepro G2 Aktiv/Hepro E1 Aktiv/Hepro E2 Aktiv liten"* med artikkelnummer 31805 og pris (...) kroner eksklusiv merverdiavgift, og *"Rygg arb stol Hepro G1 Aktiv/Hepro G2 Aktiv/Hepro E1 Aktiv/Hepro E2 Aktiv liten"* med artikkelnummer 31806 og pris (...) kroner eksklusiv merverdiavgift.
- (92) Innklagede fremholder at disse artiklene åpenbart var ført på feil sted i Hepros tilbud, og skulle vært tilbudt under skilleark p) for reservedeler, da størrelsen *"liten"* er standardstørrelsen for disse stolene. Innklagede vurderte feilen som åpenbar, og anså det som utvilsomt hvordan den skulle rettes, jf. forskriften § 21-1 (3).
- (93) Klager har imidlertid vist til at *"sete liten"* og *"rygg liten"* er mindre enn valgte leverandørs tilbudte standardstørrelser, og derfor må regnes som tilbehør til hovedproduktene – ikke reservedeler. For dette viser klager til Hepros servicemanualer på nett, og til en brosjyre over selskapets stoler, hvor det fremgår at produktet *"Rygg Aktiv Liten"* med artikkelnummer 31806 har størrelse B37xH29, og at dette er mindre enn det som er tilbudt på Hepros stoler for postene 1, 3 og 15.
- (94) Ut fra ordlyden *"liten"* i Hepros tilbud under arkfane m) Tilbehør, finner klagenemnda først kort å kunne legge til grunn at det ikke var åpenbart for innklagede at klager tilbød sete og rygg som reservedeler til standardhovedprodukt på post 3. Det var ikke under arkfane m) oppgitt konkrete størrelser, og det er heller ikke andre holdepunkt for at *"liten"* var standardstørrelse for sete og rygg. Basert på dette finner klagenemnda at innklagede ikke hadde anledning til å rette Hepros tilbud etter forskriften § 21-1 (3).
- (95) Spørsmålet blir om Hepros tilbud på post 3 skulle vært avvist som følge av at det inneholdt et vesentlig avvik fra kravspesifikasjonen, jf. forskriften § 20-13 (1) bokstav e.
- (96) Hepro tilbød ikke reservedeler i arkfane p) for sete og rygg, jf. premiss (90). Det fremgår av Hepros tilbud under arkfane a) at stolene Hepro G1 Aktiv og Hepro G2 Aktiv har ryghøyde 43 cm, rygbredde 37 cm, setehøyde 43 cm, og setebredde på henholdsvis 44 og 43 cm. Størrelsen på *"liten"*-versjonene fremgikk ikke av tilbudet, men ut fra dokumentasjonen som er forelagt klagenemnda, var størrelsen på produktet *"Rygg Aktiv Liten"* B37xH29. For sete er det ikke dokumentert at *"liten"*-versjonen er mindre enn standard, men ordlyden og sammenhengen taler også her for dette. Hepros tilbud på post 3 inneholdt derfor et avvik fra kravet i kravspesifikasjonen punkt 4.4, ved at det ikke var tilbudt reservedeler for sete og rygg.

- (97) Spørsmålet blir så om dette avviket må anses "*vesentlig*". Ordlyden i forskriften tilsier at det kun er kvalifiserte avvik som gir avvissningsplikt. Av klagenemndas praksis fremgår det at det ved denne vurderingen blant annet skal legges vekt på hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet det avvikes fra er, og i hvilken grad et avvik vil kunne forrykke konkurransen, jf. blant annet klagenemndas saker 2008/58, 2009/12 og 2011/350.
- (98) Det fremgikk ikke av kravet i kravspesifikasjonen punkt 4.4 hvordan et eventuelt avvik ville bli håndtert. Klagenemnda oppfatter videre ikke kravet om at alle delene som et hovedprodukt består av skal tilbys som reservedeler, som et ufravikelig minimumskrav. Sete og rygg må imidlertid anses som sentrale komponenter ved en stol, noe som tilsier at manglende reserveløsninger for disse vil utgjøre et større avvik. Samtidig gjelder avviket kun to av mange deler som skulle tilbys på post 3. Hertil kommer at Hepro under arkfane p) Reservedeler har tilbudt såkalte gjenbrukspakker, i linje 54-65, som inneholder reserveputer for sete og rygg til stolen Hepro G2 Aktiv. Når det gjelder avvikets prismessige betydning, er det ikke fremlagt dokumentasjon som gjelder dette. Sett i lys av den begrensede del av konkurransen avviket gjelder, er det likevel ikke holdepunkter for å anta annet enn at denne er ubetydelig. Hver post skulle vurderes som en egen konkurranse. Klager har heller ikke på annen måte påvist at det avvikende tilbudet på reservedeler kunne fått betydning for rangeringen av leverandørene, eller gitt Hepro en konkurransefordel. På denne bakgrunn finner nemnda at Hepros tilbud ikke inneholdt et vesentlig avvik fra kravspesifikasjonen, og klagers anførsel fører ikke frem.

Avvisning av Hepros tilbud som følge av manglende oppfyllelse av kravet om tilbud på reservedeler til alle hovedproduktets komponenter

- (99) Klager har videre anført at Hepros tilbud på post 3 skulle ha vært avvist som følge av manglende oppfyllelse av kravspesifikasjonen punkt 4.4, idet selskapet ikke har tilbudt reservedeler til alle hovedproduktets komponenter, eksempelvis setekryss. Det følger av forskriften § 20-13 (1) bokstav e at tilbudet skal avvises når "*det inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene*". Det er ikke bestridt at Hepro ikke har tilbudt setekryss under skilleark p) for reservedeler for anskaffelsens post 3.
- (100) Av kravspesifikasjonen punkt 4.4 fremgår det at: "*Alle delene som et hovedprodukt består av skal tilbys som reservedeler*", samt at: "*Reservedelene skal tilbys på det nivået det er hensiktsmessig å skifte dem ut på.*"
- (101) Klagenemnda finner at ordlyden i kravspesifikasjonen er noe uklar på om det er absolutt alle deler et hovedprodukt består av som skal tilbys som reservedeler, eller om det bare er de deler som må det må antas vil være relevant å skifte ut som skal tilbys. Innklagede fremholder at det er sistnevnte forståelse som skal legges til grunn, da formålet med reservedeler er at innklagede skal kunne kjøpe deler slik at arbeidsstolene skal kunne repareres. Basert på reservedelers formål finner klagenemnda å kunne legge dette til grunn, slik at ikke alle komponenter nødvendigvis måtte tilbys som reservedeler. Innklagedes forklaring om at ikke hver enkelt setekomponent, herunder setekryss, nødvendigvis måtte tilbys som reservedel, fremstår videre som plausibel. Hvorvidt setekryss er en del som er hensiktsmessig å kunne skifte ut, hører under innklagedes innkjøpsfaglige skjønn. Selv om manglende reserve-setekryss skulle utgjøre et avvik, foreligger det uansett ikke tilstrekkelige holdepunkter til å konstatere at dette utgjør et vesentlig avvik fra kravspesifikasjonen. Klagers anførsel fører ikke frem.

Avvisning av Hepros tilbud som følge av at tilbudte stoler ikke hadde funksjonsmessig forskjeller utover endringer ved tilbehør

- (102) Klager har endelig anført at Hepros tilbud på post 3 skulle ha vært avvist som følge av vesentlig forbehold mot konkurransegrunnlagets punkt 1.4.1, ettersom stolene Hepro G2 Aktiv (post 3) og Hepro G1 Standard (post 1), ikke hadde funksjonsmessige forskjeller utover det som kan endres ved hjelp av tilbehør. Det følger av forskriften § 20-13 (1) bokstav d at tilbud skal avvises når *"det inneholder vesentlige forbehold mot kontraktsvilkårene"*.
- (103) Av konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1 fremgår at dersom det gis tilbud på *"flere hovedprodukter i samme produktpost, aksepteres det bare tilbud på produkt som har funksjonsmessige forskjeller utover det som kan endres ved hjelp av tilbehør."*
- (104) Ettersom stolene Hepro G2 Aktiv og Hepro G1 Standard ikke er tilbudt på samme produktpost, er klagers anførsel uten grunnlag for disse stolene. Klagers anførsel fører ikke frem.

Tilbudsevalueringen – uriktige faktiske opplysninger om setehøyde for Hepros stoler på postene 1, 3 og 15

- (105) Klager har videre anført at innklagede har brutt loven § 5, ved å legge til grunn uriktige faktiske opplysninger om setehøyden for Hepros stoler på postene 1, 3 og 15 i evalueringen av underkriteriet *"Graden av utslag på reguleringene"*.
- (106) Ved tildelingsevalueringen har oppdragsgiver et relativt vidt innkjøpsfaglig skjønn som bare i begrenset grad kan overprøves rettslig. Klagenemnda kan imidlertid prøve om oppdragsgivers evaluering er saklig, forsvarlig og i samsvar med de grunnleggende kravene i loven § 5, herunder hvorvidt evalueringen samsvarer med de angitte tildelingskriteriene og underkriteriene.
- (107) Under tildelingskriteriet *"Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov"* skulle *"Graden av utslag på reguleringene"* vurderes. Det fremgikk imidlertid ikke nærmere hvordan underkriteriet ville bli vurdert.
- (108) Ved inngivelse av tilbud skulle tilbyderne blant annet fylle ut kolonnene *"Setehøyde min-maks u/bruk av verktøy"*, *"Løftehøyde senkes m/bruk av verktøy"* og *"Løftenhet heves cm m/bruk av verktøy"* i produkt- og prisskjema arkfane a). Disse kolonnene var oppstilt ved siden av hverandre i det aktuelle excelarket. Innklagede har forklart at evalueringen av setehøyde baserte seg på tilbudsopplysningene, og har vist til at for Hepros tilbud gav dette følgende beregning av setehøyden:

"Hepro G1 Aktiv har et utslag på 39 cm (43-70 cm + 12 cm + 0 cm)

Hepro G2 Aktiv har et utslag på 39 cm (43-70 cm + 12 cm + 0 cm)

Hepro G2 Coxit har et utslag på 35 cm (42-68 cm) + 9 cm + 0 cm)"

- (109) Etter ordlyden må ovennevnte kolonner anses gjensidig utelukkende, slik at innklagedes evaluering, der total setehøydejustering utgjorde en sum av disse, må anses som en naturlig og forutberegnelig forståelse/vurdering av setehøyden.

- (110) Klager fremholder imidlertid at innklagede har tolket Hepros tilbud feil på dette punkt, og at det ikke behøves verktøy for å regulere Hepros tilbudte stoler. Klager viser til at stolenes høyderegulering skjer ved at brukeren, ved hjelp av en gassfjær, kan heve setet 15 cm, og at ved å flytte gassfjæren kan utgangspunktet ytterligere reguleres 12 cm (post 1 og 3), og 9 cm (post 15). Den reelle justeringsmuligheten for setehøyden er dermed omtrent 27 cm for stolene på post 1 og 3, og 24 cm for stolen på post 15. Som støtte for sitt synspunkt viser klager til Hepros servicemanual.
- (111) Klagenemnda har i tidligere saker lagt til grunn at oppdragsgiver må kunne stole på de opplysninger som følger av leverandørens tilbud, og at oppdragsgiver ikke plikter å kontrollere disse opplysningene, med mindre det foreligger forhold eller opplysninger som gir spesiell foranledning for kontroll, jf. blant annet klagenemndas sak 2013/85 premiss (25) med videre henvisninger. I utgangspunktet vil innklagedes interesser i slike tilfeller være beskyttet av reglene om kontraktsbrudd, og de øvrige tilbydernes interesser gjennom forbudet mot vesentlige endringer, som også vil kunne omfatte unnlatt oppfølging av kontrakten, jf. klagenemndas sak 2009/270.
- (112) Etter klagenemndas syn fremstod Hepros tilbud klart på tilbudstidspunktet, da det i tilbudet er angitt konkrete mål i centimeter for alle de tre relevante kolonner for setehøyde. Innklagede hadde dermed ingen foranledning til å etterprøve opplysningene i tilbudsskjemaet på tilbudstidspunktet. Spørsmålet blir imidlertid om innklagede hadde foranledning til å undersøke de aktuelle stolers setehøyde, etter at klager for første gang påpekte dette i klage av 28. februar 2012. Innklagede inngikk kontrakt med Hepro 12. mars 2012. Leverandørens mulighet til å påklage en anskaffelse i karensperioden, gir innklagede anledning til å rette opp i feil som lar seg reparere i denne fasen. Feil i tildelingsevalueringen er typisk slike feil. Etter klagenemndas syn burde innklagede i foreliggende anskaffelse undersøkt setehøyden til Hepros stoler ytterligere etter klagers påpekning. Dette spesielt når evalueringen bare baserte seg på mål oppgitt i Hepros tilbud, og det antas å være en enkel øvelse å kontrollsjekke disse opp mot eventuelle brukerveiledninger på stolene, servicemanualer eller lignende. Klagenemnda finner på denne bakgrunn at innklagede har brutt loven § 5, ved å ikke etterprøve de aktuelle opplysningene etter brevet fra klager av 28. februar 2012.

Avvisning av Hepros tilbud som følge av manglende risikoanalyse for den aktuelle setehøyden på postene 3 og 15

- (113) Klager har også anført Hepros tilbud må avvises etter forskriften § 20-13 (1) bokstav e, ettersom det ikke er utført risikoanalyse etter kravspesifikasjonen punkt 3.2 for den setehøyde som er lagt til grunn av innklagede. Klager har ikke begrunnet anførselen, og basert på sakens opplysning finner ikke klagenemnda å kunne ta stilling til om risikoanalysen skulle omfatte setehøyde, og eventuelt hva Hepros risikoanalyser vedrørende setehøyde knytter seg til. Anførselen må derfor avvises som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndeforskriften § 9.

Tildelingsevalueringen – gjelder i fortsettelsen klagers tilbudte stoler

Hvorvidt innklagedes måling av ryggghøyden på klagers stoler på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16 var vilkårlig og baserte seg på uriktig faktum

- (114) Klager har videre anført at innklagede har brutt loven § 5 ved at evalueringen av underkriteriet "*Grad av utslag på reguleringene*" på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16 for det

første er vilkårlig og basert på uriktig faktum, idet innklagedes måling av rygg høyden på klagers tilbudte stoler avviker inntil 13 cm fra realiteten. Innklagede må foreta en ny evaluering, da feilmålingen har vært direkte utslagsgivende for evalueringen.

- (115) Klagenemnda kan kun i begrenset grad overprøve innklagedes skjønn ved tildelingsevalueringen, jf. premiss (106).
- (116) Under tildelingskriteriet "*Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov*" var et av underkriteriene "*Graden av utslag på reguleringene*". Av konkurransegrunnlaget punkt 5.2 fremgikk at produktene ville bli evaluert på bakgrunn av opplysninger i leverandørenes tilbud, samt ut fra en produktgjennomgang. Det fremgikk imidlertid ikke konkret hvordan underkriteriet "*Grad av utslag på reguleringene*" ville bli vurdert. Opplysninger om mulig justering av rygg høyde var heller ikke etterspurt i tilbudsskjemaene, slik som eksempelvis setehøyde, jf. vurderingen ovenfor.
- (117) Av innklagedes evalueringsmatrise fremgikk at innklagede vektla utslag på rygg høyde i evalueringen, og under kolonnen "*Grad av utslag på; Rygg høyden*" var klagers stoler målt som følger: Post 1: 21 cm, Post 3: 12 cm, Post 6: 13 cm, Post 8: 10 cm, Post 15: 9 cm, og på post 16: 8 cm. Målingen ble fysisk utført av innklagede selv, og innklagede har forklart at det ble benyttet én målemetode ved evalueringen av post 1, og en annen metode ved de øvrige postene. I post 1 ble det målt rygg høyde ved å heve rygg stolpen så langt som mulig, og i tillegg ble det målt hvor mye rygg platen kunne flyttes. Ved evalueringen av de øvrige postene ble det funnet mer korrekt å begrense målingen til den høydereguleringen som gjøres av hele ryggen ved å høyderegulere rygg stolpen.
- (118) Klager har vist til at alle selskapets tilbudte stoler har samme form på stol ryggen, og at ryggen kan reguleres i to trinn. Videre vises det til at de totale utslagene på rygg høyden i realiteten er identiske for stolene på post 1 og 6 (27 cm), og for stolene på postene 8, 15 og 16 (19 cm). Det er således på det rene at klager og innklagede har målt de aktuelle stol ryggers høyde på ulike måter. Ettersom partenes opplysninger om stol ryggens lengde kun baserer seg på faktiske målinger av produktene, og det ikke er gitt opplysninger om dette i tilbudene, har ikke nemnda grunnlag for å overprøve om innklagede har lagt til grunn feil faktum på dette punkt. Slik saken er opplyst er det heller ikke mulig for klagenemnda å konstatere at de aktuelle stolene til klager har identiske rygg søyler. Anførselen må avvises som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndsforskriften § 9.

Hvorvidt innklagedes evaluering av rygg høyden på klagers stoler på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16 var i strid med kravet til forutberegnelig, ga vilkårlige resultater og medførte usaklig forskjellsbehandling

- (119) For det andre anføres at evalueringen av kriteriet "*Grad av utslag på reguleringene*" var i strid med kravet til forutberegnelighet, at den ga vilkårlige resultater, og medførte en usaklig forskjellsbehandling av tilbyderne, jf. loven § 5.
- (120) Av kravet til forutberegnelighet følger det at oppdragsgiver må benytte en evalueringsmodell som fanger opp relevante forskjeller mellom tilbudene, og som premierer disse i samsvar med tildelingskriterienes angitte vekt, jf. klagenemndas sak 2011/176 premiss (68) med videre henvisninger.

- (121) Innklagede har foretatt fysiske målinger av stolene for å fastslå hvilket utslag som ble tilbudt for rygg høyde. Ettersom opplysninger om rygg høydejustering ikke var etterspurt i tilbudsskjemaet, fremstår dette som en forutberegnelig måte å evaluere dette kriteriet på. Klager kan ikke høres med at fysiske målinger i seg selv utgjør en uforvarlig måte å måle på.
- (122) Innklagede har imidlertid benyttet to ulike metoder ved målingen av rygg høyde, én ved post 1, og én ved de øvrige postene. Ved målingen som ble foretatt for post 1 fikk klager, som hadde tilbudt stoler med to reguleringsmuligheter for rygg høyde, uttelling for den samlede justeringshøyden. Dette gjorde også eventuelle andre tilbudte stoler med samme reguleringsmuligheter. Ved de øvrige postene ble klagers stol, og alle andre tilsvarende stoler, vurdert ut fra kun rygg søylejusteringen. Ettersom hver post utgjorde en selvstendig konkurranse, jf. konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1, er ikke skiftet av målemetode i seg selv problematisk.
- (123) Innklagede har ikke nærmere begrunnet hvorfor det ble ansett som en mer korrekt kun å måle utslag på rygg søylen, sammenlignet med å måle alle justeringsmuligheter for rygg. Klagenemnda har ikke grunnlag til å konstatere at selve målemetoden ikke var egnet til å fange opp relevante forskjeller mellom tilbudene på dette punkt. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om klagers tilbudte stoler, sammenlignet med stoler uten to justeringsmuligheter for rygg høyde, fikk et ubegrunnet trekk ved målemetoden som ble benyttet for de øvrige postene. Klager har i foreliggende sak ikke vist til at den valgte metoden har gitt negative utslag ved poengfastsettelsen, sammenlignet med øvrige tilbud. Uten et konkret sammenligningsgrunnlag, og slik saken er opplyst er det heller ikke mulig for klagenemnda å vurdere hvorvidt innklagedes metode er i strid med loven § 5. Anførselen må avvises som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndforskriften § 9.

Hvorvidt innklagede har brutt kravet til etterprøvbarehet ved bruken av målemetoder for rygg høyden på klagers stoler på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16

- (124) For det tredje har klager på dette punkt anført at innklagede har brutt kravet til etterprøvbarehet i loven § 5. Innklagede har utførlig beskrevet sine målemetoder i sine tilsvare til klager, og klagenemnda kan ikke se at innklagede også må dokumentere målemetodene ved bilder eller lignende. Hensynet til at klager skal kunne imøtegå innklagedes evalueringsmetoder er tilstrekkelig ivaretatt. Klagers anførsel fører ikke frem på dette punkt.

Hvorvidt innklagedes evaluering av underkriteriet "Reguleringsmuligheter" ga vilkårlig uttelling hva gjaldt stoler for voksne på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16

- (125) Klager anfører at innklagede har brutt loven § 5, ved at klager ikke er gitt uttelling på underkriteriet "Reguleringsmuligheter" for alle tilbudte reguleringsmuligheter for stolene 1, 3, 6, 8, 15 og 16, da innklagede har vurdert kvaliteten av reguleringsmulighetene, mens det bare var antall reguleringsmuligheter som var avgjørende. Det vises blant annet til at det var antallet reguleringsmuligheter som var vektlagt ved evalueringen av andre tilbydere.
- (126) Klagenemnda kan kun i begrenset grad overprøve innklagedes skjønn ved tildelingsevalueringen, jf. premiss (106).

- (127) Det fremgikk av konkurransegrunnlaget punkt 5.1 at "*Reguleringsmuligheter*" var et av underkriteriene til tildelingskriteriet "*Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov*". Det fremgikk ikke noe mer konkret om hvordan underkriteriet "*Reguleringsmuligheter*" ville bli vurdert. Av konkurransegrunnlaget punkt 5.2. fremgikk imidlertid at produktene ville bli evaluert på bakgrunn av opplysninger i leverandørens tilbud, samt ut fra en produktgjennomgang. Hva gjaldt stolenes reguleringsmuligheter for postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16 var det ikke etterspurt antall eller beskrivelser av disse i konkurransegrunnlaget, foruten utfyllingen av diverse kolonner i produkt- og prisskjema.
- (128) Innklagedes evalueringen på dette punkt baserte seg således i hovedsak på en visuell gjennomgang og vurdering av stolene, i tillegg til det som fremkom av tilbudene. Hvilke reguleringer klager er premiert for fremgår av bakgrunnen over premiss (29) – (41). Det fremgår her at klager har fått ulik uttelling for reguleringsmulighetene på stolene på postene 1, 3, 6, 8, 15 og 16, og at klager fikk både middels score og beste score på dette punkt.
- (129) Klager har imidlertid fremholdt at selskapet skulle fått uttelling for ytterligere én regulering av stolenes rygg, da den har reguleringsmuligheter både ved ryggstolpen og en vinkelregulering av ryggplaten, samt for trinnløs låsing av sittestilling. Klager har fremlagt et illustrasjonsbilde som viser to reguleringer av rygg, vinkelregulering av ryggstolpe og vinkelregulering av ryggplate på stolene Euroflex N1 og N2. Innklagede fremholder imidlertid at klager har fått uttelling for to ryggreguleringer, da vinkelregulering av ryggplate, benevnt som vinkelregulering av ryggpute i matrisen, har gitt uttelling som en separat regulering. Hva gjelder trinnløs låsing av sittestilling kan ikke innklagede se at dette er tilbudt av klager. Under den visuelle produktgjennomgangen fant ikke innklagede noe hjul under setet som gir den aktuelle trinnløse låsing.
- (130) Det fremgår av evalueringen at klager har fått uttelling både for rygg hvreg og vinkelregulerbar ryggpute på postene 1 og 3. Klagenemnda kan imidlertid ikke se at det samme gjelder for postene 6, 8, 15 og 16. Klager fremholder at stolene har identiske reguleringsmuligheter, og som et utgangspunkt skulle stolene således vært premiert likt. Dette er imidlertid ikke dokumentert. Ettersom innklagede har basert sine vurderinger på en visuell produktgjennomgang, og nemndas saksbehandling utelukkende skjer ved skriftlig bevisførsel, er det ikke mulig å etterprøve hvilke stoler som har hvilke reguleringsmuligheter. Hva gjelder trinnløs låsing av sittestilling, er partene uenige om hvorvidt klager tilbød dette. Uenigheten gjelder hva som må legges til grunn som faktum i saken, og nemnda har, på grunn av sin skriftlige saksbehandling, begrenset mulighet for å ta stilling til denne type uenighet mellom partene. På denne bakgrunn avvises anførselen som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndforskriften § 9.

Hvorvidt innklagedes evaluering av underkriteriet "Reguleringsmuligheter" ga vilkårlig uttelling hva gjaldt stoler for barn på postene 2, 5, 7 og 10

- (131) Det anføres at innklagede har brutt loven § 5 ved at tilbudsevalueringen av underkriteriet "*Reguleringsmuligheter*" var vilkårlig, da innklagede kun har gitt klagers stoler uttelling for 9 av 12 reguleringsmuligheter på postene 2, 5, 7 og 10.
- (132) Det fremgikk av konkurransegrunnlaget punkt 5.1 at "*Reguleringsmuligheter*" var oppstilt som et underkriterium til tildelingskriteriet "*Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov*". Av konkurransegrunnlaget punkt 5.2. fremgikk at produktene

ville bli evaluert på bakgrunn av opplysninger i leverandørenes tilbud, samt ut fra en produktgjennomgang. Det fremgikk imidlertid ikke noe mer konkret om hvordan underkriteriet "*Reguleringsmuligheter*" ville bli vurdert. Innklagede har i ettertid vist til at det totale antallet reguleringsmuligheter avgjorde poenguttellingen, men at innklagede likevel ikke ved dette låste seg til å ta alle tenkelige reguleringsmuligheter i betraktning, uten å hensynte deres verdi for innklagede.

- (133) På bakgrunn av at det ikke fremkom noe konkret om evalueringen av reguleringsmuligheter i konkurransegrunnlaget, hadde innklagede et relativt vidt skjønnsmessig spillerom ved evalueringen av "*Reguleringsmuligheter*". Klagenemnda finner således at selv om innklagede i utgangspunktet har vektlagt antall reguleringsmuligheter, er innklagede likevel ikke bundet til å legge vekt på enhver reguleringsmulighet, dersom den viser seg å være fullstendig uten relevans for innklagede.
- (134) Etter klagenemndas syn fremstår innklagedes begrunnelse for å ikke vektlegge vinkelregulering av fotplaten plausibel. Hvorvidt klagers dybderegulering i praksis er det samme som vinkelregulering, har ikke klagenemnda kompetanse til å uttale seg om. Basert på dette, samt innklagedes skjønnsmessige spillerom finner ikke klagenemnda at det var vilkårlig å ikke vektlegge dybde- og vinkelregulering av fotplate. Når det gjelder uttellingen for setevinkling/tilt, fremstår innklagedes forståelse av klagers tilbud på dette punkt som saklig og forsvarlig. På denne bakgrunn har ikke innklagede brutt kravene til likebehandling og saklighet i loven § 5. Klagers anførsel fører ikke frem.

Hvorvidt innklagedes evaluering av underkriteriet "Mulighet for alternativ plassering av seteløfts Bryter" ga vilkårlig uttelling på postene 6, 7, 8 og 10

- (135) Klager har endelig anført at innklagede har brutt loven § 5, ved evalueringen av plasseringen av seteløfts Bryter (postene 6, 7, 8 og 10) er vilkårlig, og at skjønnsutøvelsen ved poengsettingen er usaklig, da klager bare har fått ett av fem mulige poeng.
- (136) Det fremgikk av konkurransegrunnlaget punkt 5.1 at "*Mulighet for alternativ løsning for seteløfts Brytere*" var oppstilt som et underkriterium til tildelingskriteriet "*Brukervennlighet og egnethet til å dekke ulike brukerbehov*" for de aktuelle poster. Av konkurransegrunnlaget punkt 5.2. fremgikk at produktene ville bli evaluert på bakgrunn av opplysninger i leverandørenes tilbud, samt ut fra en produktgjennomgang. Det var ikke nærmere angitt hvordan underkriteriet ville bli vurdert.
- (137) Av evalueringsskjema fremgikk at innklagede hadde vurdert klagers plassering av seteløfts Bryter som følger for postene 6, 7, 8 og 10:
- "Produktet får dårlig score pga at det er en negativt med løst håndpanel for det kan lett falle ned og skades. Feste for håndkontroll skal festes med skruer og kan festes der det finnes skruefeste."*
- (138) Klager har fremholdt at selskapets tilbudte stoler ikke er tilstrekkelig premiært for sin fleksible løsning med plassering av seteløfts Bryter med magneter. Av klagers tilbud fremgikk at klagers tilbudte løsning på postene 6, 7, 8 og 10 kunne plasseres på høyre eller venstreside, og for postene 7 og 10 andre steder etter ønske. Videre fremholdes at innklagede har lagt feil faktisk forutsetning til grunn, da Bryteren er forbundet med en spiralkabel som brukeren lett kan trekke til seg, samt at Bryteren er konstruert på en måte som hindrer skader ved fall. Innklagende fremholder imidlertid at klagers løsning har

flere alvorlige svakheter. Videre har innklagede vist til at konkurrerende stolars seteløftsbytere fritt kan plasseres på alle stolenes overflater som har skruefeste, men har i utgangspunktet en standardplassering. Innklagede synes således å ha vurdert at disse løsninger, på samme måte som klagers løsning, gir rom for fleksibilitet. Innklagede har også vist til at brukerne sjelden har behov for å skifte plassering ofte, og at det er gitt uttelling for at bryteren fritt kan plasseres, men ikke for at plasseringen enkelt kan endres. Etter klagenemndas syn har innklagede foretatt en grundig evaluering av underkriteriet for seteløftsbytere. Ut fra at innklagede har en vid skjønnsmargin på hvilke egenskaper NAV vil vektlegge som de beste/med mest verdi på et produkt, kan klagenemnda vanskelig se at innklagedes vurdering av seteløftsbytere er uforsvarlig, eller på annen måte i strid med de grunnleggende prinsippene i loven § 5. Klagers anførsel fører ikke frem.

Konklusjon:

Arbeids- og velferdsdirektoratet har brutt loven § 5 ved å ikke etterprøve opplysningene om Hepros tilbudte stolars setehøyde på postene 1, 3 og 15, etter brev fra klager av 28. februar 2012.

Klagers øvrige anførsler har ikke ført frem, eller har ikke blitt behandlet.

Bergen, 20. mars 2014
For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Tone Kleven